

NATURRESERVAT

Välkommen till Bråviken

Bråvikens naturreservat är med sina dryga 9240 hektar, Östergötlands största. Det bjuder på en variationsrik natur, både över och under vattenytan. Reservatet sträcker sig från innerskärgårdens rika barrskogsmiljöer till ytterskärgårdens myllrande fågelskär. Däremellan finns en mängd spännande och värdefulla naturmiljöer.

Hela 95 procent av naturreservatets yta utgörs av vatten och under ytan finns många olika marina miljöer. De grunda vegetationsklädda bottenarna har en nyckelroll i kustens ekosystem. I vikar och andra skyddade lägen finns mjukbottnar och de karaktäriseras av olika arter kransalger samt av kärlväxter som till exempel ålnate, borstnate och hårsärv. Många av reservatets 19 fiskarter har sina lek- och uppväxtområden här och det finns gott om mat och livsutrymme för ett myller av arter. På exponerade bottenar, där vågor och strömmar spolar bort allt finkornigt material finns bara klippor och block att växa på. Här dominerar fastsittande alger som blåstång och rödalger.

Längst ut i skärgården exponeras kobbar och skär kontinuerligt för vågor och vind vilket gör att vegetationen här ute är sparsam. Gräslök, vänderot och styvmorsviol växer mellan stenar och i sprickor, fackelblomster, brunskära och tiggarranunkel trivs i fuksvackor och hållkar. Öarna och skären är också viktiga häckningsmiljöer för en rad fågelarter. Här finns kolonier av gråtrut och silvertärna. Kustlabb och roskarl häckar mer sparsamt. Ölskären och Penningskären är några av de finaste fågelskären. Där och på ytterligare några platser råder tillträdesförbud under fåglarnas häckningstid. Var uppmärksam på skyltningen i reservatet och eventuella tillträdesförbud.

Svårta, *Melanitta fusca*, häckar i mellan- och ytterskärgården, ibland i kolonier av mäs fågel. Arten har minskat kraftigt sedan 1950-talet. Troligen är det flera olika orsaker som ligger bakom nedgången. Minskad expansion, oljutsläpp i övervintringsområdena och en ökad störning under häckningstid är några tänkbara förklaringar.

Tobisgrissla, *Cappus gryllus*, häckar sällsynt i ytterskärgården. Boet med de två äggen placeras väl dolt i hålligheter under stenar eller i klippskrevor. När ungarna är flygfärdiga lämnar föräldrarna boet och efter några dagar söker sig ungarna ner till havet där de får klara sig på egen hand.

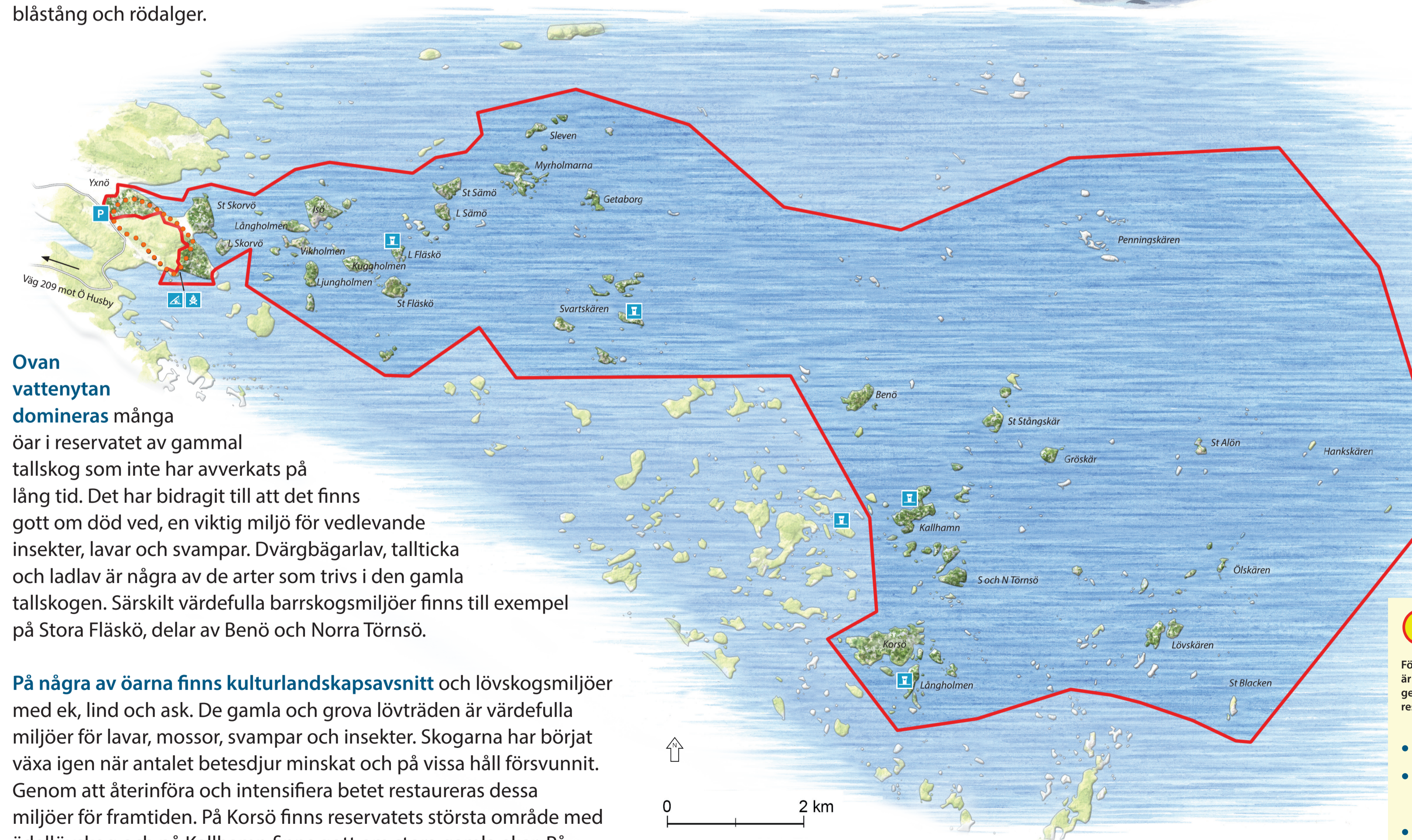
Blåstång, *Fucus vesiculosus*, är en av Östersjöns nyckelarter. I de tätta tångruskorna hittar många arter både skydd och föda. Blåstången är skillnad, dvs hon- och hanorganen sitter på olika plantor. Några få gånger på försommaren, ofta i samband med fullmåne, släpps ägg och spermier ut i vattnet där befruktningen sker.

Grönsträse, *Chara baltica*, är en kransalg som förekommer på grunda mjukbottnar på flera platser i reservatet.

Klibbglim, *Silene viscosa*, är en stäppväxt som finns i sydöstra Europa och inne Asien som har funnit sig tillrätta på de yttre fågelgödslade skären.

Ladlav, *Cyphellium tigillare*, växer på stående döda tallar som har fått en vacker silvergrå färg. Arten förekommer spritt på många öar i reservatet.

Gråtrut, *Larus argentatus*, ökade från 1950-talet fram till i mitten av 1990-talet för att sedan minska kraftigt. Orsakerna till populationsförändringarna är inte helt klarlagda men minskad fiskeflotta, mindre lättillgänglig mat på soptippar och brist på vitamin B1 har troligen påverkat beståndet.

Ovan vattenytan domineras många öar i reservatet av gammal tallskog som inte har avverkats på lång tid. Det har bidragit till att det finns gott om död ved, en viktig miljö för vedlevande insekter, lavar och svampar. Dvärgbägarlav, talticka och ladlav är några av de arter som trivs i den gamla tallskogen. Särskilt värdefulla barrskogsmiljöer finns till exempel på Stora Fläskö, delar av Benö och Norra Törnsö.

På några av öarna finns kulturlandskapsavsnitt och lövskogsmiljöer med ek, lind och ask. De gamla och grova lövträden är värdefulla miljöer för lavar, mossor, svampar och insekter. Skogarna har börjat växa igen när antalet betesdjur minskat och på vissa håll försvunnit. Genom att återinföra och intensifiera betet restaureras dessa miljöer för framtiden. På Korsö finns reservatets största område med ädellövskog och på Kallhamn finns gott om stora gamla ekar. På Benö finns ett 100-tal lindar där flera bär spår efter lövtäkt, så kallad hamling.

Var rädd om naturen!

För allas trivsel och för värdena i naturreservatet är det viktigt att alla besökare visar hänsyn. Utöver generella regler vid vistelse i skog och mark är det i reservatet förbjudet att:

- tälta eller förtöja båt längre tid än två dygn i följd på samma plats;
- framföra vattenskoter eller jämförbar farkost, vattenskidor eller annan båtströms utrustning utanför den för vattenskoter tillåtna zonen i och kring farleden;
- medföra okopplad hund eller annat sällskapsdjur;
- samla ved, bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar;
- införa för området nya arter eller populationer;
- på ett störande sätt utnyttja radio, musikspelare, musikinstrument eller dylikt;

- förstöra eller skada fast naturföremål eller ytbildning genom att borra, spränga, gräva, rista, hacka eller mäla;
- sätta upp tavla, skylt, affisch eller liknande;
- göra upp eld annat än på anvisade och iordningställda platser;
- släppa ut avloppsvatten från båt;
- tomgångsköra motor och använda motordrivet laddningsaggregat.

Dessutom är det förbjudet att utan Länsstyrelsens tillstånd:

- anordna tävlingar eller bedriva lägerverksamhet;
- landa med luftfarkost;
- utföra sådan vetenskaplig undersökning eller enstaka studie som kan leda till skada eller annan negativ påverkan på växt- eller djurlivet.

Fakta om Bråviken

Kommun: Norrköping
Skyddat år: 1968, reviderat 2011
Area: 9242 ha (varav land 427 ha, vatten 8 815 ha)
Markägare: Naturvårdsverket och privata
Förvaltare: Länsstyrelsen i Östergötlands län

Mer information: 010-223 50 00,
www.lansstyrelsen.se/ostergotland

Den största delen av naturreservatet Bråviken ingår i EU:s nätverk av särskilt värdefull natur, Natura 2000.

Med ekonomiskt bidrag från Europeiska unionens finansiella instrument LIFE+.

Welcome to Bråviken

Bråviken Nature Reserve, which at just over 9240 hectares, is the largest in Östergötland. The countryside is varied both above and below the surface of the water. The Reserve stretches from the nutrient rich coniferous woodland habitats of the inner archipelago to the islets alive with birds in the outer archipelago as well as a host of valuable habitats in between.

In addition to general regulations that apply with visits to natural areas, in this nature reserve it is prohibited to:

- camp or moor a boat for more than two days in a row in the same place;
- drive a jetski or equivalent vessel, undertake water skiing or equivalent activities pulled behind a boat other than the zone where jetskis are allowed, in and around the shipping channel;
- bring a dog or other pet not on a lead;
- collect wood, break branches, fell or in any other way damage living or dead trees and bushes;
- introduce new (for the site) species or populations;
- use a radio, music machine, musical instrument or equivalent in a disturbing way;
- destroy or damage natural objects or geological formations by drilling, blasting, digging, carving, hacking or painting;
- put up signs, posters, notices or equivalent;
- light a fire other than in designated places;
- release sewage from boats;
- leave an engine idling or use a generator.

Permission of the County Administrative Board is required to:

- organise competitions or engage in camp activities;
- land any airborne vehicle;
- undertake scientific investigations or individual studies such that they may lead to damage or other negative impacts on the plant and animal life.